

SLOVENSKI NAROD.

Inštituta vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike.

Prezeti: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, 30 m/m višine dalje kupički in uradni oglasi 1 m/m K 2—, novice, prečliki, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem gledi inzeratov na se priloži znak za odgovor.

Ajpravništvo "Slov. Naroda" in "Narodna Tiskarna" Knaflova ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 334.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan .	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	"	20—

"Pri morebitni povisjanji se ima daljša naročina doplačati." Novi naročniki ne posijojo v prvici naročino vedno po nakaznici. Na same nisme naročila brez poslovne denarja se ne moremo ozirati.

Uradništvo "Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopis s prejemom je podpisano in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrata.

Posamezna številka velja 1 krona.

Počitnina plačana v gotovini.

Razdelitev Slovenije.

Pod tem naslovom je g. dr. Dinko Puc v »Slov. Narodu« (št. 284) napisal članek ter navedel nekaj razlogov, ki govorijo za razdelitev Slovenije v dve oblasti, in nekaj razlogov, ki po njegovem mnenju govorijo proti razdelitvi.

O teh zadnjih njegovih izvajanih hočem danes izpregovoriti.

G. dr. Puc misli, da bi borba proti tujemu kapitalu bila otežljiva, tako se Slovenija razdeli v dve oblasti, češ za to borbo je treba enotnega načrta, a po enotnem načrtu se lažje dela, ako je »na čelu vse Slovenije ena sama roka«. Proti temu pomisliku je uvaževati tole: Borbe proti tujemu kapitalu, proti gospodarskemu zasuženju naših dežel ne bo mogla in ne bo smela voditi samo Slovenija; te borbe se mora lotiti vsa naša država z vsemi svojimi gospodarskimi močmi. Vsa državo in ves naš jugoslovenski narod pa bomo za borbo, ki bo najostrejša seveda na mejah, pridobil najlažje in najtemeljitejše, ako zabišemo kolikor mogoče najbolj vse vnanje dosedanje razlike, to je, vsak separatizem; potem se za naše kraje ne bo borila samo kaka »močna« roka ljubljanska, ki bi bila vendarla slab, ampak močna roka cele Jugoslavije. Da bi torej naša borba proti tujemu kapitalu mogla biti uspešna, je treba ubijati separatizem, a to svrhu bo služila — to priznava dr. Puc sam — med drugim tudi razdelitev zgodovinskih jedinic v manjše dele.

Dr. Pucu se nadalje zdi, da bi se tudi vprašanje aprovizacije lažje reševalo v skupni upravljeni jedinic. Kar se tiče gmotnih sredstev za aprovizacijo in blaga samega, bi pač veljalo isto, kar smo ravnokar rekli o horbi proti tujemu kapitalu: kar pa se tiče lahko prometa, ki je za aprovizacijo vsekakor zelo važna, je brezvonomo, da Maribor more mnogo lažje posredovati za Prekmurje, Slov. Gorice in za dravsko dolino proti Koroški, nego bi posredovala Ljubljana.

Odločilnega pomena so za g. dr. Pucu — in tu bomo vsi z njim edini — neodrešeni kraji, češ, celokupna Slovenija bo boli čutila za njih, ne-

go bi čutili dve oblasti, ki bi nastali iz naših dežel. Temu nasproti pa je ugotoviti: Ni dvoma, da pripada nam, bližnjem sosedom neodrešenih pokrajin, prva naloga, da se brišamo na njih; ali če ostanemo pri tem delu s am. bomo zoper preslabi in naše delo ne bo imelo zaželjene uspeha; ne samo Slovenija, ampak vsa Jugoslavija mora postati in postati vneta za naše koroško in primorsko vprašanje. Pri tem moramo pomniti, da primorskemu vprašanju sploh ne pridemo do živega. Ako bomo nanje sledili s specifično slovenskim (rekel bi: iezikovnim) stališča: zakaj to vprašanje je namani slovensko-hrvatsko! Pomisliti moramo pri tem še eno: Če mi v Jugoslaviji ne bomo imeli jugoslovenske zavesti, je ne bomo mogli vcepiti tudi neodrešenih bratom, a izključno slovenska zavest je bila in bo ob mejah (posebno severnih) mnogo preslabaa za boi z mogočnimi nasprotniki.

Provincializmi, kakor: Kranjec, Korošec itd. niso za našo jugoslovensko bodočnost prav nič neverni; priči se mariborska oblast ne bo krila s Štajersko, dalje na zavest »štajerstva« daleč nima take sile, da bi se bilo batiti (s »Štajerci« in »Kranjci« smo se boli le — zbadali); v večjih političnih nacionalnih vprašanjih to razlikovanje že davno ni več odločevalo in ne bo nikoli več odločevalo, in sicer tem mani, čim večja bo domovina, h kateri bodo pridobili »Štajerci« in »Kranjci«.

Nevarna pa je plemenska Slovenija poleg plemenske Hrvatske in plemenske Srbije. To troje je silno in načilne sovražno pojmu Jugoslavije, in vsak separatizem izvira iz tega razločevanja. In to razločevanje moramo ubijati.

Iz celokupne in s tem več ali manj separirane Slovenije ali Hrvatske težko prideš v Jugoslavijo: lahko pa prideš v Jugoslavijo iz mariborske, ljubljanske in zagrebške oblasti. To je naravna psihološija.

Sprito vsega tega je jasno, da razdelitev Slovenije ne more slovenstvu in neodrešenim bratom nič škodovati, pač pa bo njim in Jugoslaviji mnogo koristila. S.

za prehrano veliko važnost. Uvedba sladkornih kart je v odločilni meri učinkovala na to, da se je poraba cukra pri nas zelo povečala. Ko so se začele težave za nabavo sladkorja, ga je vzela država v svojo oskrbo. Ta je gospodarstvo je za konsumenata vedno najslabšče. Po vojski so si tudi v Jugoslaviji razna vladna mesta dala skrb za promet s sladkorem. Sladkorja je pod tem režimom manjkal in cene so šle do 80 K. Ko so srečno zamudili pravočasne ugodne nabavne prilike v inozemstvu, so dalji promet s sladkorem trgovini. Cene so potem padale, blaga je bilo dovoljno in začela se je v trgovini konkurenca — najhujši regulator cen. Ko smo poleti koncem junija dobili proračun za 1920—21, je bila uvedena znatna troškarina. Gibanje za zvišanje uradniških plač je pripravilo finančnega ministra v skrbi za nove vire do tega, da je dodatku k fin. zakonu predvidel uvedbo monopola za sladkor. Dne 24. septembra t. l. se je »Slovenski Narod« v članku »Nova obremenitev prebivalstva« oglasil v naši javnosti prvi odred tel nameri, ker bi monopol sladkor podražil in se je batil, da preskrba ne bo v redu. Povedal je tudi, kako je praktično in enostavno urediti promet s sladkorem, da bo za prebivalstvo in trgovino ugodno. Pezbilni ni, da je sladkor od nekdaj vedeli urediti v živilni stroki. Tudi država bi morala dobiti večji dohodek.

No, finančna uprava je šla svojo pot. Najprvo so določili, da bo od domačih tovarn prevzemala država sladkor po 32 K za 1 kg. Občna sodba je, da je taka prevzemna cena za tovarne zelo visoka. Ker domač sladkor ne zadošča, je bilo treba urediti uvoz in pri tem seveda izločiti zasebno konkurenco. Država je izrekla, da bo uvoz sladkorja njej pridržan. Vse je bilo pripravljeno, da se izkoristi težje tega monopola izroči z novim letom posebnemu sindikatu bank s sedežem v Beogradu. Na sladkor bi prišlo poleg nabavne cene ter carine in troškarine, ki zneseta sedaj skupaj 12 K 80 vin, za kg, še poslovna per 6 K za 1 kg upravi in pa 2 dinarja za državo. Sindikalni kapital bi znašal 170 milijonov dinarjev, en sindikalni delež pa 250.000 dinarjev. Narodna banka bi dala na posodo 150 milijonov dinarjev, 20 milijonov pa udeležene banke. Oglasilo še je 21 bank, med njimi ena slovenska. Vsaka udeležena banka bi lamčila z desetkratno vsoto deleža. Napram Narodni banki pa bi vse udeležene banke jamčile solidarno. Po celiem

načrtu bi bila kupčija zelo ugodna, posebno pa še za one udeležnike, kateri bi bili v upravnem, nadzornem in izvršnem odboru, ker bi dobili za to svoje delo 16 odstotkov letnega dobička. Da bi sladkor ne mogel biti poceni, je precej jasno pri takih ureditivih monopola.

Proti temu zistemtu je nastal odločen odpor po cevi državi tako med konsumenti kakor med trgovci, ki bi postali nekaki trafikantje za cuker. V Beogradu zove narod ta »monopol« »Plačkanje naroda«. Prizakovati je bilo, da pride vsled velike nevolje med ljudstvom celo stvar pred parlament.

Danes moremo poročati, da je sestavljena sindikat za monopol sladkorja v načravnih oblikah pokončen, ker je Narodna banka odrekla financiranje načravnega sindikata. Poročajo na, da so že začela prizadevanja, ki merijo na to, da se naide za sindikat nova oblika.

Graf Sforza v rapaljski pogodbi.

Dne 17. t. m. je italijanski senat razpravljal o rapaljski pogodbi. Po nekaterih govornikih je minister za zunanje stvari graf Sforza prosil za besedilo in izvajal: »Ako smo z rapaljskim sporazumom dosegli črto, ki gre od Brennerja čez Julijske Alpe do morja, smo dobili napoplodne meje. Zaradi tega je veselje v Italiji tako veliko, ker se v Alpah, ki smo jih dosegli, upravičeno vidi simbol življenja. Mogočni gorski grebeni znači za nas popolno vojaško svobodo. Leta 1914 smo bili le po imenu velesila. Z vojno in z rapaljskim sporazumom smo v resnici postali velesila: zakaj varni smo v svojih mejah in svobodno odločamo o svoji usodi. Prava sila smo postali ne samo zaradi tega, ker smo dosegli mire, ki nam jih je narava sama začrtaла, ampak v prvi vrsti zaradi tega, ker smo imeli pogum, da nismo anektrali pokrajine in prebivalstva, česar posest bi pri nas vzgajala nevaren ireditenec, ki bi v narodu, s katerim moramo na vzhodu živeti v sosečini, netil srd, na sebi sicer brez prave nevarnosti, ki pa bi gotovo vplival na našo politiko, ki jo moramo voditi, da si zagotovimo dežele, zavojevane proti volji ogromne večine prebivalstva.

Glede rapaljske pogodbe je mnogo ljudi, ki gojijo absurdne nade. Mnogo jih je pa tudi, ki menijo, da bi vsled zboljšanja mednarodnega položaja lahko doseži vse, kar smo zahtevali. V Rapalu smo minister

Bonomi, jaz in kasneje ministrski predsednik imeli vedno pred očmi ne samo potrebo, dosegli zadovoljivo teritorialno rešitev, ampak odpraviti političen položaj, katerega so zastrupili neizogibni dogodki in občalovanja vredna nesoglasja. Že mesec julija sem v sporazumu z ministrskim predsednikom v Spaji predložil Trumbiču glavne pogoje za sporazum in mu razložil interes, da hoče Italija pomagati novi kraljevinai. Dal sem mu tudi razumeti teritorialne potrebe Italije, ki ih nikakor ne moremo opustiti. V Rapalu je bil odpor jugoslovenskih delegatov dolgo in živahan. Toda to, kar se nam je z nekatere strani morda očitalo, je za nas le častno. Nismo barantali v navadnem pomenu besede. Pooblaščenec sosednje države smo dali razumeti, kako velika nevarnost bi pretela nihovi državi, ako bi italijanski politiki kazala odločno sovraščvo. Razložili smo jim natanko, da bi akcija Italije razkroila jugoslovenske čete, ako bi nas, dasi tega ne bi hoteli, do tega privadel tok dohodkov. Akcija Italije bi imela hitre uspehe, ki bi pa bili katastrofni za jugoslovensko vlado, ekoprav bi te žalostne posledice v bližnji bodočnosti občutili mi sami. Z druge strani pa smo jugoslovenskim delegatom predložili veliko prednost, ki bi jo imel direkten in odkritoščen sporazum med Rimom in Beogradom. Jugoslovenski delegati so vse to končno uvredili in se z nami sporazumi.

»Če nam umre še gospa! Moj Bog, ne prenesem tega!« je vzdihnil Repič ter kakor otrok v otroške oči Lovrenčkove, hrepeneč po utehi.

In res, otrok je hrabril moža:

»Ne, ne, — ne umri nam! Mlada je mama, močna — glejte, vročina že odneha! — Ozdraviti mora! O, saj tudi molim zanjo! Če me res sliši in vidi iz nebes gospod Prašnikar, saj že on ne bo hotel, da izgubim gospo mamom, ki je bila z menoj tako dobra, kakor on!«

»Le moli, Lovrenček!« je dejal dr. Repič, ginen ter obupan sklenil sam roke:

»O Bog, dvomil sem in še dvomim, da si! V urah obupa, ko vidim, da mi ne pomaga vse močna, tako mrzla veda, pa iščeta moji duh in moje srce uteha, rešitve in pomoči izven realnosti, onstran sveta ter rotita: Pomagaj mi vsaj ti, če si, o Bog! Čui, kakor Job kliči k тебi: Zamrzelo mi je življenje! Odnehat! Ako sem grešil, kaj sem mogel storiti tebi, o opazovalec ljudi? Zakaj si me postavil za cilj svojim piščicom, da sem postal breme samemu sebi? Zakanji ne odpusti mojega prestopka in ne izbrisuje moje krivde? — Spoznavam, da moreš vse in da ni mogoče zabraniti nobene tvoje namere. Zato zaničujem sebe in se kesam v prahu in pepel! — Čui me, Bog, Prasila, Narava, Usoda ali kakorkoli se zoveš in karkoli si: reši nje in vzem, ugonobi mene, če že kazem mora biti!«

Mario Sovič:

Profesi monopolu za sladkor.

Ker je sladkor tako za kupčijo za prebivalstvo prav vrednost, je prirodno, da

vprašanje o ureditvi prometa s sladkorem zanimalo zanimalo naširoj javnosti. Osovoredne važnosti, je prirodno, da

bito med vojsko je sladkor zadobil

tako pozoren, iznajdljiv, vztrajen in nežen, da ga te moral občudovati. Ni mu bilo ne za jedne za spanje, a kadar ga je premagal vendor, ter se je nevede kdaj pogrenil v sén, se je že po par urah zbudil ter je ves obupan prosil, naj mu ne zameri! Polagati in menjati obkladke, prevezovati rane, vlivati v usta bolnici in leka, vode in zdravil: ničke ni znal vsega takoj mehko, nahajščno in brez povzročanja bolečin, kakor Lovrenček. Vsak zgib bolničin je razumljiv in vselej je vedel, česa je treba in česa ne sme biti.

»Odkod vendor znaš vse to? Kje si se naučil tako ravnat z bolniki?« se je čudil prve dni dr. Repič.

»Gospod Prašnikar mi je pokazal, kako se mora!« je odgovoril deček.

In pripovedoval je, kako sta stregha tam v tibeljski cerkvici sv. Urha ranjencem, bolnikom in omagancem bežeče avstrijske vojske, kako sta pomagala tudi ranocelniku Žaiblju, ki je hitro naučil še tega in onega ter kako sta končno stregha francoskim maroderjem, dokler se ni dobril starček v mrzli cerkvici, ves prepoten in oslabljen, prehladil ter nato tako naglo umrl... Oh, zadnji, ki mu je streghel Lovrenček, je bil njegov dobrotni učitelj! Zaman je storil ranj z vse mogoče, brez uspeha se je trudil okoli onesveščenca celo neki mlad francoski zdravnik: umrl je!

In Lovrenček je zahitel... toda stresel energično glavo... pogolnili solze ter se znova sklonil nad bolnico

tako pozoren, iznajdljiv, vztrajen in nežen, da ga te moral občudovati. Ni mu bilo ne za jedne za spanje, a kadar ga je premagal vendor, ter se je nevede kdaj pogrenil v sén, se je že po par urah zbudil ter je ves obupan prosil, naj mu ne zameri! Polagati in menjati obkladke, prevezovati rane, vlivati v usta bolnici in leka, vode in zdravil: ničke ni znal vsega takoj mehko, nahajščno in brez povzročanja bolečin, kakor Lovrenček. Vsak zgib bolničin je raz

Italija je zmagala in je postopala v zmislu svoje rimske preteklosti, ki ji ni diktirala zakona, oprtega na nasilje, ampak ki ji je kazala pot, ki jo zahteva skupna sreča. Srbski zastopniki so odkritosrčno priznali, da se iz Italije ne sme odtrgati 400.000 in še več Slovanov, ki so tekom stoletij prišli tostran Alp. Z globoko žalostjo, toda v uverjenju, da služi interesom domovine, smo se se odredili zgodovinskim pravicam do pokrajine, ki s svojo slavo črpa iz stolnini sledov, ki jih je tam pustila država sv. Marka.

Hkrati smo sklenili sporazum, na podlagi katerega si bosta obe vladu obojestransko politično in diplomatsko pomagali v primeru nevarnosti, ki bi jo utegnil imeti povratne Habsburžanov. Ta sporazum smo tudi sporočili Češkoslovaški ter upam, da bomo v kratkih imeli priliko v Rimu pozdraviti ministra dr. Beneša. V tem so priprave za sklenitev drugih sporazumov med obema vladama, ki bodo imeli velik pomen, zlasti z gospodarskega stališča pa tudi političnega. Rekli so, da je bil trenotek za sporazum slabo izbran: sedaj pa pravijo, da bi morali, ker je bil trenotek tako ugoden, ugrabiti tiste pokrajine in zediniti z Italijo množice tujcev. Dejali so mi, da Jugosloveni ne bodo nikoli obnovili pogajani z Italijo in da bi jim s sklonjenjem glavo jaz moral iti nasproti in se z njimi smiti v kaki tuji prestolici, ki bi jih protežiral: toda oni so takoj prišli v Italijo. Menili so, da bodo Jugosloveni zahtevali Sočo, toda oni niso niti trenotek saniali o tem, da bi z neiskrenimi besedami zmanjšali resnost in dostoianstvenost rapaljskega obiležja. Pravili so, da bodo volitve razbile Jugoslavijo, pokazale pa so, da je velika večina za njo.

Dobro vem, da pričakujejo na Reki razkroja Jugoslavije ter da se na to dela, izjavljam da, da ni uvod k rapaljski mirovni pogodbni nobena

država fraza. Ustvaritev nove države Jugoslavije le najbolše in načrnelje lamstvo za Italijansko zmago. Brez te države bi bil italijski značaj Reke vnovič ogrožen in bi se imperijalizem Habsburgovcev kmalu zopet dvignil proti Trstu. Ne prikrivam si težko nove države, toda spominjam se pri tem, kar je Evropa govorila v letih 1860 in 1862 o Italiji. Če tudi bi nastala hrvatska kriza, upam, da se to ne bo zgodilo, kajti v jugoslovenskih zmeščavah vidim le staru duh Avstrije, in če tudi bi čakale Jugoslavijo še hujše prezkušnje, se Italija, svesta si svoje bodočnosti, strinja v tem, da je vendar le prav storila, da se je napram načemu in zdravemu sosednjemu narodu izkazala dobrohotno, ker te poklicana od use, da uremči prerokbe Mazzinija. Napram govornikom, ki so opozorili na podelovanje sovraštva Hrvatov in Slovencev proti Italiji, je izrazil ministrski delegati na eno uro trajajoči razgovor z ministrom Draškovičem, kateremu so izjavili, da ni res, da bi se bili kedaj izrazili, da se ne bodo pogajali z »batinsko stranko«. Informirali so se nadalje, kako bi se dalo načelje izogniti prisegi vprašanja kvalificiranih večin. Gledate vprašanja monsitrane so zahtevali kako spasonosno formulo.

Pred glasovanjem je izjavil ministriški predsednik Giolitti, da mora priti mnenje senata iasno do izraza, ker je potrebno, da prodre elas senata na Reko. Opozoril je na to, da se morao interesom Italije podrediti vse drugi. Izjavil je, da sprejem dnevni red, po katerem senat odobrava porodbo v prepričanju, da ponoma pričetek odkritega in trajnega miru.

Dnevni red je bil v pojimenskem glasovanju sprejet z 262 proti 22 glasovom. Predloga o ratifikaciji rapaljske pogodbe je bila nato sprejeta z 215 glasovi proti 29 glasovom.

Politične vesti.

= Pogajanja za sestavo nove vlade. Beograd, 19. decembra. Tekom včerajšnjega dne so se nadaljevali razgovori za sestavo nove vlade. Ob 6. popoldne se je sestal Nikola Pašić s predsednikom demokratskega kluba Ljubo Davidovićem in predsednikom verifikacijskega odseka Dragutinom Pešićem. Razgovor je trajal pol ure. Pašić je zahteval, da se verificira mandat muslimanskega kandidata iz brezgaljnega okrožja, ki je pristopil v radikalno stranko. Pešić je na to zahtevalo odgovor, da je to nemogoče, ker nasprotuje sklepom verifikacijskega odseka. Po konferenci sta odšla Davidović in Pešić v demokratski klub, kjer sta poročala o poteku pogajani. Pašić je zahteval od demokratov, da mu da demokratski klub tekem današnjega dneva definitiven odgovor. — Kakor se zdi, hoče Pašić pogajanja za sestavo nove vlade zavleči za toliko časa, da dobri iz Zagreba odgovor od Radičevcev. Če bi bil ta odgovor zadovoljiv, bi Pašić skušal sestaviti novo vladu iz Radičevcev, radikalcev zemljoradnikov, muslimanov in Narodnega ter jugoslovenskega kluba. V tem slučaju bi dobili seveda Radičevci pretežno večino hrvatske vlade v svoje roke, v opozicijo pa bi bili potisnjeni demokrati, komunisti in socialisti demokrati. — Včeraj popoldne je imel Pašić tudi daljšo konferenco s predsednikom Narodnega kluba ministrom Drinkovićem. Oba sta se sporazumela, da sestava nove vlade ni tako nuina, kakor spremembu poslovnika in načrt ustave. Vprašanje sestave nove vlade naj bi se odigralo do po Božiču.

= Razbistrena situacija. — Riječka poročila v Beogradu: Dne 17. t. m. so se sestali Pašić, Pribičević in Davidović, danes popoldne pa je imel Pašić sestanek z Draškovićem. Pašić je se včeraj smatrал, da je situacija razbistrena in da bi mogel naznamati regentu, da je pridržan prevzel mandat za sestavo vlade. Pašić gre v prvi za to, da dobri močno vido, ki bi izvedla ustavo. Poleg radikalcev in demokratov se smatra, da je mogoč sprememba tudi z muslimani, ki želijo samo izpremembo v doseganem izvajanjem agrarne reforme, ter z zemljoradniki, morda pa tudi s puščko stranko. Po sprejemu ustave bi se videl, ali je ta skupčina sprost bna, da razpravlja tudi o onih zakonih, ki so v okzi zvezli ustavo samo, potem pa bi prečela na vprašanje novega volilnega zakona.

= Stranke napravili novi vladi. Zemljoradnički klub še ni sklepal o vstopu v vlado. Tema se protivi g. Mihajlo Avramović, dokim poslanci iz Slovenije in Bosne smatrajo, da je treba vstopiti v vlado in omogočiti spremembo ustave. V klubu Jugosl. muslimanske organizacije je mišljanje o ureditvi države formulirano. Klub je za ustavno parlamentarno monarhijo z narodno dinastijo Karađorđevićem, same reči bi se moglo, da muslimanom bolj ugaja Proček ustavni načrt, kakor dr. Vesničevi vladu.

= Vprašanje ustave. Odbor radikalne stranke je na preresal načrt ustave. Po razpoloženju, ki vlaže v radikalnem klubu, se mora smatrati, da je med radikalci mišljanje o ustavi deljeno. G. Pašić je z 9/10 klubov za edinstveno državo z eno suverenito in s pokrajinski samoupravami; država naj bi se delila na te pokrajine po gospodarskih in prometnih potrebah. G. Protić z nekaterimi poslanci želi, da se sprejme njegov načrt ustave z 9 pokrajinami, ne ve se pa še, ali bo g. Protić postavil zahtevo, da se mora ta ustava sprejeti, ako bi bil pozvan, da vstopi v vlado. Vendar se govori, da je Pašić na posvetovanju v dvoru izrazil željo, da tudi g. Protić vstopi v novo skupno vladu. G. Ljuba Jovanović se drži glede ustave sredine med Pašićem in Protićem. On smatra, da je treba čim najbolj zadovoljiti menjane vseh vrat v naši državi.

= Pogajanja Radičevcev. Zagreb, 19. decembra. »Novosti« prinašajo o pogajanjih Radičevega seljačke stranke z drugimi strankami iz Beograda načrtno načrti. Radičevci z nekaterimi poslanci želi, da se sprejme njegov načrt ustave z 9 pokrajinami, ne ve se pa še, ali bo g. Protić postavil zahtevo, da se mora ta ustava sprejeti, ako bi bil pozvan, da vstopi v vlado. Vendar se govori, da je Pašić na posvetovanju v dvoru izrazil željo, da tudi g. Protić vstopi v novo skupno vladu. G. Ljuba Jovanović se drži glede ustave sredine med Pašićem in Protićem. On smatra, da je treba čim najbolj zadovoljiti menjane vseh vrat v naši državi.

= Doslej. Uvideli so, da ne gre uveljavljati svoja separatistična načela v hiši storilcih meljih starih pokrajine, ker so uvideli, da se Srem in Lika ne bosta dala majorizirati od zastopnikov štirih hrvatskih županij, kjer je dosegel Radičevi delegati so skupali sicer v Beogradu nastopati kot delegati nekake nezavisne države, a jih je njihova namera izpodletela, ker so vse politične stranke smatrali Radičeve poslanice le kot zastopnike one politične stranke, ki jih je na podlagi v naši državi uveljavljene volilnega izvolila. V splošnem se sodi, da so Radičevci s svojim nastopom hoteli le zavarovati tako ugled na spodaj, obenem pa seveda tudi zvezne navzkriter da bodo šli v konstituanto. Pod vtim izjavljanjem posamezne stranke, ki so se izrekle za monarhijo in sicer v pretežni večini, so tudi Radičevci izjavili, da se ne bodo več protivili konstituanti in volji naroda ter da je zanje vprašanje državne oblike rešeno. Včeraj ob 18. so imeli v Beogradu se mudeči Radičevi delegati nad eno uro trajajoči razgovor z ministrom Draškovičem, kateremu so izjavili, da ni res, da bi se bili kedaj izrazili, da se ne bodo pogajali z »batinsko stranko«. Informirali so se nadalje, kako bi se dalo načelje izogniti prisegi vprašanja kvalificiranih večin. Gledate vprašanja monsitrane so zahtevali kako spasonosno formulo.

= Dr. Korošec noče biti separatist! Dr. Korošec je na vprašanje, kakšno je njegovo in njegove stranke stališče napram novi ustav, izjavil, da mu je žal, ker ga stalno napadajo, češ da je separatist. Izjavil je, da je vnet pristaš naronega edinstva, ali da je izvedba popolnega administrativnega centralizma za sedaj popolnoma nemogoča in radi tega želi, da postanejo posamezne oblasti avtonome. Pokrajinske vlasti naj se imenujejo vlade, amenski delegacije centralne vlade. Dr. Korošec nastopa za centralno zakonodajstvo in za lokalno samoupravo.

= Radikalci proti našim klerikalcem. »Balkan«, glasilo levega krila radikalne stranke, pričuje na uvodnem mestu pod naslovom: »Slovenski klerikalci — republikanci« članek, v katerem pravi med drugim: »Slovenski klerikalci so prešli v republikance. Ako bi ostali verni monarhistični obliki vladevine pri nas, bi se moral pokoriti »drugoverni dinastiji«, kar bi bilo njim potreben služabnikom Rima zelo neprijetno. Ako bi postala naša država, tako mislijo oni, republika, bi na čelo te lahko prišel tudi dr. Korošec kot predsednik. Ljubljanski klerikalni »Včerni liste pravi, da naš narod ne bo nikdar in nikoli sprejet absolutistična centralizma, ki je vezan na monarhistično vladavino. Trepi bo sicer to vladavino, ne bo pa nikdar osvojil. Republikanski program klerikalne stranke je baje nujna potreba. Republikanska oblika vladavine je tudi zato za našo državo najboljša, ker odstranjuje vse ostanke militarizma in imperializma... Karte se torej odkrivajo! Zahtevajo republiko, ker nežijo trpeti »državovrske dinastije Karagiorgjevićev. Zahtevajo, da se v Jugoslavijo spreimeno tudi Bolgari, samo zato da bili Srbi oslabljeni. Republikanci so za to, ker ne trpe Karagiorgjevićev. Bolgaroši so zato, ker mrzijo Srbe. Klerikalci so mnenja, da lahko s temi negativnimi vrednotami sodelujejo pri zgradbi zajedničke države. Zdi se torej, da so tudi med radikalci že spregledali dvojno ldro, ki jo igrajo naši klerikalci v Beogradu in v Ljubljani.

= Delo verifikacijskega odbora. V petek je bila seja verifikacijskega odbora, ki je trajala do 7. zvečer. Izmed mandatorjev, o katerih se je razpravljalo, ni bil že noben ovržen. Potrjen je bil mandat ministra dr. Krizmanča v varazdinskom volilnem okrožju, proti kateremu je nastopal dr. Šurmin. Z ozirom na pritožbe socialistov proti volitvam v subotiskem volilnem okrožju se ni nujesar sklenilo ter je razvračana bila odločenja za tri dni, dokler ne pridejo zahtevana poročila iz Subotice. Predlagalo se je, naj bi se Juraj Blažković, dr. Subotić in Ante Jagić spreheli začasno v konstituanto kot poslanci iz okupiranega ozemlia. Verifikacijski odbor je spreljal ta predlog, proti kateremu pa so nastopili komunisti in zastopniki Jugoslovenskega Naroda dr. Hohnec. Vsekakor bo to vprašanje prišlo pred skupščino, ki bo odločila, ali se navedeni trije dalmatinški poslanci optisajo ali ne.

= Delo verifikacijskega odbora. Beograd, 19. decembra. Kakor je bilo pravno določeno, moral bi se včeraj končati delo verifikacijskega odbora, nakar bi se došlo poročilo tiskati. Načal pa je nonaden preobrat. Vsled intranskrentnosti g. Stojana Protića, ki je vodil predsednik odbora, da ni na predsednik odseka in vsled dejstva, da je verifikacijski odbor z večino glasov ugodil pritožbo komunistov iz bregalniškega okraja, kjer je vsled dveh, baie nepravilno oddanih glasov izšel iz volilnega boja kot zmagovalec neki Turčin, ki je vstopil v radikalni klub. Verifikacijski odbor je sklenil, da v tem okrožju odredi ponovne volitve, to pa proti glasovom radikalcev v verifikacijskem odboru. Stojan Protić je radi teza zaključka dvignil velik krik in vik. Nikola Pašić je obvestil zato, da se včeraj načrtna dneva predsednika konstituante v verifikacijskem odboru nastal v radikalni stranki razkol, da na se je sklenilo, da radikalni člani verifikacijskega odbora ne bodo podnicali verifikacijskega protokola. Pašić je nadalje zahteval, da se mora ta sklep verifikacijskega odbora spremeniti, nakar pa demokrati

člani najbrž ne bodo pristali. Za danes dopoldne je sklicana nova seja verifikacijskega odseka, ki bo razpravljala o tem vprašanju. Ce se spor še danes povoljno reši, se vrši jutri, v ponedeljek, 20. t. m. zoper seja konstituante.

= Današnja seja konstituante. V poslanskih progah govorje, da v ponedeljek se ne bo prišlo do priseganja. Klubi bodo zahtevali, da se začasi poslovnik izpremeni, tako z ozirom na razporedbo, kakor tudi na vsebinsko želen. Ker isti dan ne bo moglo priti do razpravljanja, se to vprašanje edloči, kakor tudi vprašanje prisege ter se bo v ponedeljek prešlo na dnevnih red, da je volitve predsednika, treh podpredsednikov in devetih kvestorjev. Razpravljalo se bo tudi o poročilu verifikacijskega odbora.

= Razkol v bosanski zemljoradniški stranki? Sarajevo, 19. decembra. Glasom poročila »Srpske Riječi« je prišlo v bosanski zemljoradniški stranki do razkola. Na eni strani stoji republikanska stranka z Jocem Jovanovićem na čelu, na drugi pa demokrata z Djoko Perišem. Kakor poroča »Srpska Riječ« obstoja včasih nevarnost, da se vsled pojava teh dveh struj enotna zemljoradniška stranka razbije.

= Albanci za druge odredne. Nova albanska vlada v Tiranji, ki ji predseduje Elez beg Brioni, je sporočila vladu v Beogradu, da hoče živeti z nimi v pristojnih razmerah in da hoče varovati dobre sodne odnose. Obenem je obvestila jugoslovensko vlado, da žaluje nemile dogodek, ki so se prizetili letos na jugoslovensko-albanski meji.

= Anglija za apnanski Nikiti. V parlamentarnih krogih se trdi, da je v Italiji na dnevi Anglija obvezni kraljevski kralj, ki je vnosil v obvezni kraljevski kralj, da se določi apnanski vlad. Informirali so se nadalje, kako bi se dalo načelje izogniti prisegi vprašanja kvalificiranih večin. —

= Homerni za Irsko. Zgornja zbornica je sprejela od poslanske zbornice predloženo homernski zakon.

= Vlada na Irskem. Grad v Dublinu, kjer je sedež irske vlade, se utrjuje. V obližnjem postavlja ovire z bodočico. Prenemali so maleno vse dogovori glede vzpostavitve miru na Irskem. V Dublinu so angleški čete vdruži v karmelitski samostan in ga preiskalo. Potem so krenile v franciškanski samostan, zbudile speči menihe in jih prisili, da so vstali ter arretirali patriarha Dominika, kaplana bivšega župana cerkega. Skupina oboroženih mož je napadel poštni voz in vplivala okoli 100 pisem. Čete se pripravljajo, da bi se poselile uradnih prostorov dublinske municipalitete. Vojaki so zgradili barikade z žičnimi ovirami v obližnjem municipialitu.

Iz naše kraljevine.

= Proslava regentovega rojstnega dne v Pragi. O prilikl rojstnega dne regenta Aleksandra je bila v Nikolajevi cerkvi svečana zahvalna služba božja, kateri se prisostvovali poslanik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, Ivan Hribar s poslanstvom in osobnjem konzulata, zastopnik češke oblasti in velika mnожica ljudi. Zrečer je bil pri jugoslovenskem poslanstvu na slovanskih sprejem, na katerem so predstavili Masaryk, državni funkcionarji, diplomatični zbor itd. Predsednik Masaryk je postal pri jugoslovenskem poslanstvu do 18. zvečer in se ves čas animirano razgovarjal.

= Pogreb ščoka dr. Mahniča. V soboto je bil v Zagrebu srečan pogreb krškega ščoka dr. Antona Mahniča. Telo pokojnika so ob devetih prenesli v metropolično kapelico v stolno cerkev in položili na okrašeni katafalk. Tu je govoril sarajevski ščok dr. Sa-

rič, potem so opravili blagoslov krščevščišči ščok dr. Njaradi, ljubljanski knezoščok dr. Jeglič, tržaški ščok dr. Karlin, djakovski ščok Akšamovič in zagrebački nadščok dr. Bauer. Nato je odšel sprevod na Mirogoj. Sprevoda so se udeležili: v imenu NJ. Vis. regenta general Tucakovič, v imenu vlade podbabn dr. Roje in prezidjalni šef dr. Markovič, v imenu armade šef generalnega štaba polkovnik Jurčič, častniki zagrebaške posadke, duhovništvo, predstojniki uradov, župan, šole in begunči. Na grobu je bilo več g. vorov.

= Kozake naselo na Kosovu. Vlada je razpravljala o prošnji Vranglerjeve generalnega štaba v Carigradu, v kateri se predlagajo načrte dognitve donskih kozakov v Južni Srbiji. Vlada je to prošnjo v načelu sicer sprejela, vendar hoče, da se naveže pogoj, pod katerim naj bi se vrnila kolonizacija. O teh pogojih bo razpravljala posebna komisija, ki je sestavljena iz delegatov notranjega ministra, ministra za agrarno reformo, socialno politiko, zunanjega in vojnega ministra. Komisijo je sestavilo predsedništvo vlade, ko so se pridružili predhodni posvetovanja. Nekoliko članov te komisije se je iz mnogih vzrokov protivili naseljevanju kozakov, ponavadi radi tega, ker je to virašanje poleg ogromnih tehničnih težkoč v zvezi tudi so velikanski materialni izdatki ter radi tega, ker bi se na ta način zavlekla kolonizacija naših državljanov, ki so se že prijavili za naseljevanje. Večji del članov komisije pa zavrsti mnenje, da se to vprašanje lahko povoljno reši. Kozaki bi se naselili v kosovskem ok

oblasti v prvi vrsti poklicane, da pospešujejo razvoj šolstva, pri nas pa očitno, da so prav oblasti tiste, ki v Ljubljani na vseh koncih in krajih delajo šolam neprilike: tako so življenje železnicce okupirale lice, poštne uprave pa šolo na Vrati. Vsi naporji mestne občine, da bi se zasedeni prostori vrnili njihovemu pravemu namenu, so osali dosegel brezuspešni. To je iaven škandal, ki se ga ne more več trpeti. Pozivamo poverjeništvo za uk in bogočastie in ministrstvo za prosveto, da napravita že vendar enkrat red.

— **Odgodeno ljudsko štetje.** Poverjeništvo za socialno skrbstvo objavila, da se je ljudsko štetje odgodilo po uredbi ministra za socialno politiko št. 1509 na 31. januarja 1921.

— **Stanovanjski sovet razpuščen.** Poverjeništvo za socialno skrbstvo je razpuštilo stanovanjski sovet v Ljubljani in razrešilo njih člane od njihovih dolžnosti. Ta sovet je bil prava katikatura urada, zato ne bo po njej nikje točil solz.

— **Pomočniki finančnih delegatov.** Za pomočnike delegatov ministra financ so postavljeni: v Splitu Vitomir Stajonević s letno plačo 7.000 dinarjev; v Zagrebu Sima Grujić s plačo 6.500 dinarjev; v Sarajevu Jakob Vasović s plačo 6.500 dinarjev in v Ljubljani Pero Milošević s letno plačo 6.000 dinarjev.

— »Mi smo bolševiki!« Snoči je pršla v neko gostilno na Šentperški cesti družba vojakov in civilistov, ki je z vzklikom »Mi smo bolševiki« iela preobratni mitre in razbijati steklenice. Došli policijski straži so se izgredniki dejansko uprli. Stražniku je bilo mogoče aretitati. Ker ga je hotel napasti z baionetom, je bil stražnik prisilen rabiti orožje. Volak je bil ranjen na roki. Z načeljim trudem se je posrečilo aretiranega civilista in volaka spraviti na sražico. Civilist se je z vso silo upiral, vojak pa je markiral nezvestnost. Prelskava bo gotovo dognala, da li je izgrednica družba v resnici »bolševika«, to se pravilče pripada tisti sodrgi, ki krade in rona že del časa v Ljubljani in bližnjih okolicah. Vsekakor pa bo treba volake naznaniči vojaški oblasti, da jih energično kaznjuje, ker se nam zdi, da se prav pod vojaško suknjo v zadnjem času skrivajo najrazličnejši zločinci.

— Radi nezadostnega dotoka plina iz mestne plinarni so bili danes dopoldne stavski stroji samo deloma v obratu. Zato smo se morali omestiti tudi v redakcijskem delu ter odložiti mnogo nam doposlanega gradiva.

— Iz sodnopsarskih službe. Regent prestolonaslednik je podelil viš. pisarniškemu očitalju v pok. lg. Gabriču naslov in značaj pisarniškega ravnatelja.

— Nov pravoslavni svečenik v Ljubljani. Za vojniškega pravoslavnega svečenika v Ljubljani je imenovan g. Dimitrije Jovanović, ki je že nastopil svojo službo. Dosedanji vojaški svečenik Obradović je bil premeščen iz Ljubljane.

— Kle se bo odslej menjavalo naše v italijansko železniško obstoje in stroj? Po uveljavljenju rapalske pogodbe po italijanskem senatu se prične pri nas železniški promet na razširjenem omrežju proti jugu, to je do Postojne. Ta postaja bo neutralizirana, a bo nekaka mejna postaja, kjer se bo menjalo naše oziroma italijansko železniško obstoje ter tudi vlaki in stroj. Ker stoji danes lira napram kroni 1 : 5, bo pri voznihi v Italijo prečravanjanje dokaj lahko.

— Mestna aprovizacija v Celju. Za poslovodjo prodajalne mestne aprovizacije v Celju je imenovan Edvard Šimic, ki se le iz bivšega duhovnika izobrazil v prav dobrega uradnika. Celjska mestna aprovizacija je aktivna in je imela v zadnjih 21 mesecih 11.000 K čistega dobitka.

— Obratni vodja elektrarne v Celju. Za vodjo mestne elektrarne v Celju je imenovan Ivan Mohorko, ki je bil dosedaj tehnični vodja elektrarne v taborišču Strnišče pri Ptetu.

— Železniška nesreča. Na progi Špiš-Radgona je trčil dne 17. t. m. ob pol 11. ponoči pri kilometrskem znaku 2:5 v bližini Gersdorfa osebni vlak v tovorni vlak. Od železniškega spremljevalnega osebja je bila 1 oseba ubita, oba strojvodji pa sta bila težko ranjena, nekaj železničarjev osebnega vlaka je bilo ranjeno. Več wagonov je skočilo s tira ter so se razbili. Iz Gradca se je pripeljal na mesto nesreče pomožni vlak, kakor tudi ambulanca prostovoljne reševalne družbe.

— Ustavljen promet z Bolgariško. Od 15. decembra naprej je ustavljen ves železniški promet z Bolgariško (razen orient-ekspreza). Potne liste za Bolgariško se do preklica ne smejo niti izdajati niti vidlati. Izvzeti so potni liste pasażerjev orient-ekspreza. V take potne

liste je pristaviti tudi klavzulo: »Prehod v Bolgariško dovoljen samo z orient-ekspresem.«

— **Omejen promet na južni železnici.** Obrotno ravnateljstvo južne železnice objavila: V sled izbruha stavke rudarjev v premogovnem reviru Trbovlje vozilo od 19. t. m. dalje do preklica samo naslednji lokalni osebni vlaki: Na lokalni železnici Ljubljana-Vrhnik: Vlak št. 2703 z odhodom iz Ljubljane gl. kolodvora ob 13.18 in vlak št. 2702 z odhodom iz Vrhnik ob 5.54. Na lokalni progi Grobelno-Rogatec: Vlak št. 2901 z odhodom iz Grobelnega ob 8.30, in vlak št. 2902 z odhodom iz Rogatec ob 5.20. Na progi Poljčane-Konice: Vlak št. 2301 z odhodom iz Poljčan ob 9.18, vlak št. 2902 z odhodom iz Konice ob 5.27. Na progi Slovenske Bistrike - mesto: Vlak št. 3203 z odhodom iz Slovenske Bistrike ob 9.30, vlak št. 3209 z odhodom iz Slovenske Bistrike ob 18.50, vlak št. 3202 z odhodom iz Slovenske Bistrike mesto 5.40, vlak št. 3210 z odhodom iz Slovenske Bistrike mestno ob 18.

— **O stanovanjskem uradu v Mariboru.** Prejeli smo tole pismo: »Z ozirom na pojasnilo g. dr. Ravnharja v vašem cenjenem listu z dne 16. t. m. izjavljamo, da je podpisano društvo pred meseci poslalo poverjeništvo za socialno skrbstvo 7 do 8 konkretnih pritožb proti stanovanjskemu uradu v Mariboru in predsedništvo društva je za čas za svoje intervencije pri poverjeništvu dalo na zapiski tudi slučaj podpisane društva. O teh konkretnih pritožbah še društvo do danes nima nobene rešitve. Društvo jugoslovenskih državnih uslužbencev in vpolkovencev v Mariboru. Černi ne navaja društvo imenoma vse one slučaje in zakaj ne pove točnega datuma? Uredništvo.«

— V Trstu je umrl po dolgi bolezni g. Maks Knauš, major v pokoju. Bil je v narodnih krogih dobro znan in priljubljen. Blag mu spomin!

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Ponedeljek, 20. dec., Smrtni ples I. Red B.

Torek, 21. dec., Smrtni ples II. Red B. Sreda, 22. dec.: Figaro se ženi; izven. Četrtek, 23. dec.: zaprt.

Petak, 24. dec.: zaprt.

Soboto, 25. dec.: Hasagninica; izven. Nedelja, 26. dec.: Sen kresne noči, v opernem gledališču ob dramskih cenah; izven.

Ponedeljek, 27. dec.: Smrtni ples I., red A.

Torek, 28. dec.: Smrtni ples II., red A. Sreda, 29. dec.: zaprt.

Četrtek, 30. dec.: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah, red D.

Petak, 31. dec.: zaprt.

Soboto, 1. januarja: Cvrček za pečjo, izven.

Nedelja, 2. januarja: Pohujšanje v dolini čentflorianski, izven.

Ponedeljek, 3. januarja: Cvrček za pečjo, red B.

Opera:

Ponedeljek, 20. dec., zaprt.

Torek, 21. dec., Tosca. Red E.

Sreda, 22. dec.: Dalibor, red D.

Četrtek, 23. dec.: zaprt.

Petak, 24. dec.: zaprt.

Sobota, 25. dec.: Lepa Vida, izven.

Nedelja, 26. dec.: Sen kresne noči, v opernem gledališču ob dramskih cenah, izven.

Ponedeljek, 27. dec.: zaprt.

Torek, 28. dec.: Trubadur, red C.

Sreda, 29. dec.: Tosca, red C.

Četrtek, 30. dec.: Sen kresne noči, v opernem gledališču, ob dramskih cenah, red D.

Petak, 31. dec.: Od bajke do bajke, otroška predstava, ob 8. pop., izven.

Sobota, 1. januarja: Prodana nevesta, izven.

Nedelja, 2. januarja: Toeca, izven.

Ponedeljek 3. januarja, zaprt.

— **Pevsko društvo »Vranska Vlaška«** naznana vsem skladateljem, ki so se udeležili razpisa nagrad, da ni bila prisojena prva nagrada v znesku 2500 kron nobeni skladbi. Drugo nagrado v znesku 150 K je dobil Ivan Ocvirk, kapelnik v Sinju za skladbo »Teče bistrica, tretjo v znesku 100 K pa Peter Jereb, pevovodja v Litiji za skladbo »Pevec. Nagrade po 50 K so bile prisojene: dve dr. A. Schwabu, zdravniku v Celju za skladbi »Kmečka pesem« in »Božji volek«, po ena lg. Hladniku v Novem mestu za »Pomlad«, Petru Jerebu za »V snegu« in Janku Lebano v Zubukovicu nad Škofjo Loko za »Domovino.«

— **Društvene vesti in priveditev.**

— Društva nam pošiljajo različnejše vesti v objavo brez časopisne kolke. Opozorjam, išči vnovič, da gredo vse nekolkovane vesti brezobzirno v k o k.

— **Gospodarske vesti.**

— g. Liubljanski trg. Pred prazniki je postal tržno življenje zelo življeno. Promet na trgu je vsled načinjenega snega zelo oviran. Mesa vseh vrst je v izobilu po prejšnjih cenah. Tudi stoinice, ki prodajaio cenejše goveje meso, imajo večje množine blaga. Perutnine je na trgu do voli. Jaica so izredno redka in se po-

kupijo že v prvih jutrinskih urah. Cena je 4 K 50 vin, za kos. Špeceriško blago kaže počasno padanje cen za nekatere predmete. Sadni trg je zelo dobro založen. Cena je ostala stará. Ker bo pred prazniki prodaja in dovoz blaga na trgu zelo živahan, se stranke opozarjajo, da zelo dobro pogledajo, kaj kupijo. in v slučaju osleparjenja zadevo nemudoma nazioni. (Zakasnik.)

— g. Avstro-ogrška banka. Na Izredni generalni skupščini Avstro-ogrške banke dne 18. t. m. pod predsedstvom guvernerja dr. Spitzerja se je sklenilo soglasje, način predsednika konstituante Draščića Pečića ali pa dr. Eda Lukinča.

— **Katerje stranke bodo tvorile novo vlado?**

— Beograd, 19. decembra. Način predsednika konstituante.

— Beograd, 19. decembra. V slučaju sporazuma med demokrati in radikalci, bo demokratični klub kandidiral za predsednika konstituante Draščića Pečića ali pa dr. Eda Lukinča.

— Beograd, 19. decembra. Pašić in Draščić sta imela dolgotrajno posvetovanje o političnem položaju.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da bi naj novo vlado tvorile radikalci, demokrati, zemljedelci in muslimansko organizacijo. Pašić zastopa stališče, da ima konstituanta izdelati ustavo, nov učenjani zakon, nov poslovnik in vse potrebine zakone o ureditvi države, na kar bi se nači takoj razpisale nove volitve za redno narodno skupščino.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti. Ko se je ob 1. ponocu se zapet otvorila, je govoril poročevalce odseka o tej predlogi. Izvajanja poročevalca so motili nemški meščanski poslanci s hrupnimi medklaci ter razbijanjem po klopih ter se je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Poslovnik je v svoji zadnji seji razpravljal tudi o vprašanju zpanja bivšemu kralju Nikoliju. In meni črnogorski poslancev je Todor Božević energetično protestiral proti temu, da bi se dovolila razkrilju Nikoliju apanža v znesku 300.000 frankov.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Demokratični klub je v svoji zadnji seji razpravljal tudi o vprašanju zpanja bivšemu kralju Nikoliju. In meni črnogorski poslancev je Todor Božević energetično protestiral proti temu, da bi se dovolila razkrilju Nikoliju apanža v znesku 300.000 frankov.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

— Beograd, 19. decembra. Pašić je zastopal mnenje, da je moral se prekiniti.

Lepo božično darilo! Krasen koljik iz platina z brillanti se ceno proda. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 9513

Učenca poštenih starčev in s potrebnim šolsko izobražbo sprejme takoj Osvvald Dobec, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana, Šv. Jakoba trg. 9. 9514

Vila na prodaj. Včet pri kriku na Vodovodni cesti 251, vila Dobrov. 9454

Pralni stroj, nov., "Monarch", proda tvrdka M. Liken, Katedverska pl. 11A, Ljubljana. 9449

Vsa narodila za Nemčijo prevzamem do 31. decembra. Odpotujem po praznikih. Dopis pod "Hamburg" na upravnistvo Slov. Naroda. 9480

Vagon pokvarjene koruze, stojec na kolodvoru je naprodaj. Interesenti naj se zglašajo v hotelu "Sion", soba 70 od 5. ure pooldne naprej. 9501

Proda se talensko ogledalo, omara za oblike, široki vožček (Klappwagen), moški ševji št. 42, ženski čevji št. 38, stojače z note in kadilne mizice. Krizevnička ulica št. 6, dvorišče. 9509

Zahvala.

Ob težki izgubi našega predobrega, nadvse ljubljenega soproga, očeta, strica, svaka in tasta, gospoda

Jerneja Ravnikarja nadučitelja v pok. in bivšega dečel. poslanca,

izrekamo prisrčno zahvalo vsem onim, ki so z nami sočustovali in spremili blagega pokojnika na zadnji poti. Posebej se še zahvaljujemo preč. duhovščini, uradništvu, učiteljskemu zboru in šolski mladini v Krškem in na Viču in Krškemu pevskemu zboru za gulinjivo žalostinko.

Posebno zahvalo pa priznavamo preblagi rodbini Stöger v Krškem, ki nam je za časa bolezni in smrti nepozabnega umrlega izkazala tolikanj požrtvovalne ljubezni.

V LJUBLJANI, dne 18. decembra 1929.

Globoko žaljuči rodbini Ravnikar - Dequal.

Globoko potri vsled nepričakovane bridke izgube naznamamo vsem prijateljem in znancem, da so se naša predobra, nepozabljiva mama

Marija Gutenberger roj. Premru

v torek, dne 14. decembra 1920, ob 3. uri popoldne, po kratki, mučni bolezni, prevideni s sv. zakramenti za umirajoče, v 44. letu svoje starosti, preseljena v boljšo večnost.

Zemeljske ostanke predrage pokojnice smo v četrtek, dne 16. decembra, po končanem mrtvaškem opravilu, ob 8. uri popoldne, na tukajšnjem pokopališču položili k večnemu počitku.

Spominjajte se duše naše pokojne mamice v molitvi.

Zahvala.

Ko so ob mrtvaškem odu naše zlate, tako nepričakovano nam odvzete mamice oziroma sinove v obupni žalost krvavela naša srca, nam je došlo od prijateljev in znancev toliko dokazov iskrenega sočutja in tolaze, da nam ni mogoče, vskemu posebej se zahvaliti. Sprejmite torej tem potom naša najpresrečnejšo zahvalo! Posledno hvalo smo dolžni č. g. župniku iz Črne za udeležbo pri pogrebu, domačemu č. g. župniku za tolažilne besede ob grobu ter za vso skrb, ki jo je izkazal blagi pokojnik v njeni hudi bolezni, moškemu pevskemu zboru Kat. slov. Izobraževalnega društva in njegovemu predvodniku, g. Ivanu Ledniku za genljive žalostinke, vsem darovalcem vencov in šopkov, vsem, ki so vkljiv slabemu vremenu v tako obiljem številu spremili našo mamico k zadnjemu počitku ter sploh vsem, ki so na katerikoli način blazili našo neizmerno bolest. Vsem naj Bog tisočno poplaka!

Metka, dne 17. grudna 1920.

Terezija Gradišnik, tača. — Mieš in Joško Gutenberger, otroka

Stenografinjo — strateško
sprejme odvetniška pisarna, Dr. Trifun
— Dr. Troc v Ljubljani. 9514

Prada se ten moški snelični plastični (Schafrock). Aleksandrova cesta 5. nadstropje levo. 9520

3000 kg dobrik zimskih jabolk se
prodaja, (tudi v manjših količinah). Na
prodaja, slov v upravnistvu Slovenskega Naroda. 9524

Jšče se tako! na lepo trgovino s hišo. Vrednost 800.000 K. z 8% obrestmi na leto dni in vskrivljenju na prvem mestu. Ponudba naj se blagovolijo poslati pod JTrgovina H. B. 9527 na upravnistvo Slov. Naroda. 9527

Vagon pokvarjene koruze, stojec na kolodvoru je naprodaj. Interesenti naj se zglašajo v hotelu "Sion", soba 70 od 5. ure pooldne naprej. 9501

Proda se talensko ogledalo, omara za oblike, široki vožček (Klappwagen), moški ševji št. 42, ženski čevji št. 38, stojače z note in kadilne mizice. Krizevnička ulica št. 6, dvorišče. 9509

Na prodaj: dva skoraj nova moderna zimska plašča rjave oziroma sive barve. Cena 1100 K oziroma 900 K. Kje, pove upravnistvo Slov. Na oda. 9505

Meda
čista i dobra po 40 K kg u kantami po ca 40 K kg imade na prodaju I. JERKOVIĆ, Zagreb, Petrinjska ul. 61. 9502

Kupujem po najvišjih cenah hlide, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. — VIKTOR GLASER, lesna trgovina, Ruše pri Mariboru. 9919

Čmo defeljo načrtna za
Sever & komp., Ljubljana,
Wolfova ulica 12.

Beogradsko Črnovnička Potrošačka
zadruga traži
upravnika,

prvovrsati kino, prima lokal, najboljši dohodki; prevzem trgovine prometno mesto, inventariem vred, zraven moderno meblirana enorodbinska hiša; majhno gospodarstvo pri Mariboru z višo 135.000 K. Vile, hiše, hoteli, zakup kavarne, posavska, milni. Priložiti znamka iz odgovor. Realitetna pisarna, Rapid' ulica št. 6, dvorišče. 9509

14.000 frankov.

Zbirka prav lepih slik, 9 komadov, umetniško voženo rokoko-pisalna misa za dame, stenska ura in šatulja; več kočultno plavih sevre vaz s fino ročno slikarijo — vse iz inventarja neke graščine se proda, pa le skupno. Dolodenca cena 14.000 frankov. Pregled teh stvari pri IVANU ERHARTIČU, odvetniku v Celju od 20. do 24. decembra t. l. 9531

Otroška oblacičila
vsakovrstna, se izdelujejo. Ponudbe pod "Otroška oblacičila 9508" na upravnistvo Slov. Naroda. 9508

Prada se v Mostah hiša in kmetijsko poslopje z vodovodom in hiši in z velikim vrtom. ALOJZIJ SLAMIČ, Selo 48, Moste. 9517

3 skoro nove stružnile
Abstechmaschine mit 100 m/m Kopfspindelbohrung) s kompletnim podložnikom se ceno odda. Vprašanja in ogled vsak dan. Wiss. XXI, Schönfeldergasse 9. 9516

Modistinje, pozor!
Prodajo se Bicot Tagal — Tagalin in Past portne raznih barv. Istotam se prodasta dva motorja 220 voltov, pripravna za šivalne stroje. Obenem se išče agent, za slaminarsko obrt. Poizve se: Ulica na Grad št. 5. I nadstr.

Naznanilo.
Tvrda NARAT & ŽURMAN pri Sv. Križu tik Rog. Slatine in v Ratanski vasi naznamo, da sta se nje družabnika razdržila. Tvrda se glasi od sedaj naprej:

Janko Narat

trgovina s mešanim blagom in dež. pridelki, Sv. Križ — Rog. Slatina.

Julio Meinl d.d.
se priporoča za nakup ob pričilih bližajočih se praznikov.

Podružnica: Aleksandrova c. 1.

— Telefon 544. —

Gospodarska zadruga v Gornji Radgona ima naprodai večjo množico jutomerskega vina z leta 1918 in 1919. Ponudbe na ravneništvu zadruge. 9115

Pozor! Oglede se razstavljo fino izdelani čevljevi v izložbi g. Ivana Gricarja v Šelenburgovi ulici. Delo je iz najfinješte delavnice kot vzorci čevljarskega mojstra M. PETERELA, Gospodarskega c. a. s. 9, nasproti dobr. znane gostilne Keršič, Spodnja Šiška, Ljubljana.

Zistar in Juvelir
Iloizij Fuchs
Šelenburgova ulica 6

Opis oča svojo veliko zalogu juvelerjev, zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in nova dela se izvršujejo v lastu delavnici točno in solidno.

Trstje za strojno izdeluje in prodaja na debelo in grobno m² po K 480 na večjih načilih z znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 4256

Novost! "Multiplex" računski stroj. Deli, mnogi avtomatsko do 1.000.000 in več. Potreben v pisarnah, trgovinah, solah itd. Zgornja oblika. Cena na povzetje 14 K, proti preplačilu 10 K. Trgovci velik popust. Pošilja R. COTIČ, Vrhnik. 9532

Absolviran materant (gimnazijec) in 4 semestri filozofije na dunajski univerzišči mestu v kaki banki ali večjim podjetju. Govori nemško in hr. itško. Ponudbe pod "Maturant 9517" na upravo Slov. Naroda. 9517

Zajamčeno pristna Ljutomerška in haloška vina letnikov 1917, 1918, 1919 in 1920 nudi po nizkih cenah JOSIP URH, veletrgovina z vinom v Ormožu. 9525

Sportne sanke kupim. Cenjene ponudbe pod "Dvosedeč 9506" na upravnistvo Slov. Naroda. 9506

Prezrel sem zastopstvo pravvrsnih tvornic: nudim elekrotehnični material, betonsko železo, različen železni material in motorje. Zahvaljuje ponudbe

Gjorgje Grujić
Beograd, Miletina ul. 15.

Velika božična prodaja. Naznajamo cenj. odjemalcem, da je ravnikar prispela večja pošljatev različnega za božična darila zelo primernega blaga, osobito različno suknino in drugo voljeno blago za obleke, kostume in plesače, dalje pralni barhenti za bluze, srajce itd., blize voljene odeje, preproge in velika izbera zastorov na kose in metre, dalje različne pletenine kakor šopice, šali, čepice, rokavice za dame, gospode in otroke, različno trikotažno in Tetra-verilo i. t. d.

Priporočamo se cenj. obisku.

A. & E. SKABERNE

Mestni trg št. 10.

Jedini na Balkanu

"Medjunarodni trgovinski posrednik"

Stampa se u 50.000 primeraka i kao ekonomsko-informativni list, dobro uredjen, zanimljiv, potreben, on je uspeo da za kratko vreme prodre u sve krajeve naše zemlje.

"Medjunarodni trgovinski posrednik"

je jedini časopis ove vrste i najviše su njime zainteresovani proizvodnja, industrija, trgovci i zanatlije jer u svakom broju nalaze sva obavestenja koja su im potrebna. Naročito ih je

"Medjunarodni trgovinski posrednik"

zainteresovan sa svojim rubrikama "Prodaja" i "Kupnja" u ovaj časopis kao organ Muzeja Medjunarodne Trgovine i Industrie publikuje u svakom broju sve ponude stranih artikala i tržnje naših zemaljskih proizvoda, koje Muzej dobita svako dnevno iz celog sveta. I tako oni koji imajo neki zemljiski produkt na prodaju nadaju uvek najboljeg kupca, a oni pak koji trebaju neki strani artikal nabave ga iz prve ruke i po najpovoljnijim cenama.

"Medjunarodni trgovinski posrednik"

je najpodesniji časopis za oglašavanje jer ne samo da se rastura mnogo više od svih dnevnih listova, nego je i čita mnogo više, uvek je pred očima. Pritom cene oglašavanja su mnogo jestiviji nego u ostalim listovima. Preplatu koja iznosi 50 — Din. godišnje treba stati administraciji

"Medjunarodni trgovinski posrednik"

Beograd, Kneževina Ljubice ul. bro. 9, sa oznamom artikala koji preplatnici ima na prodaju kao i onih koje on treba da bi se brezplatno moglo publikovati u narednom broju posledega četvrtletja. Pridržava se zahtev za ono što nudi, kao i hiljadama ponuda za ono što treba.

Tarifa oglaša na zahtev.

9493

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—